nieuws

Vlaanderen gebuisd voor WHO-normen luchtkwaliteit

nieuws

Vlaanderen haalt de meeste Europese doelstellingen voor luchtkwaliteit, maar scoort ondermaats op het vlak van de impact op de gezondheid, wat door de strengere advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) wordt bepaald. Dat is de conclusie van het nieuwe rapport over de luchtkwaliteit in Vlaanderen van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Vooral voor fijn stof en ozon zit Vlaanderen met een probleem, maar ook voor stikstofdioxide en zwaveldioxide halen we de WHO-normen niet. De Europese Commissie raamt de economische schade op 8 miljard euro per jaar.

20 OKTOBER 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:42

Lees meer over:
beleid
milieu

Vlaanderen haalt de meeste Europese doelstellingen voor luchtkwaliteit, maar scoort ondermaats op het vlak van de impact op de gezondheid, wat door de strengere advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) wordt bepaald. Dat is de conclusie van het nieuwe rapport over de luchtkwaliteit in Vlaanderen van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Vooral voor fijn stof en ozon zit Vlaanderen met een probleem, maar ook voor stikstofdioxide en zwaveldioxide halen we de WHO-normen niet. De Europese Commissie raamt de economische schade op 8 miljard euro per jaar.

De Vlaamse Milieumaatschappij begint haar rapport voor 2016 met een positieve noot. Het "lokale, Vlaamse en Europese beleid van de afgelopen decennia heeft geleid tot een gestage verbetering van de luchtkwaliteit in Vlaanderen". Enkel voor stikstofdioxide en zware metalen noteerde Vlaanderen vorig jaar op een aantal plaatsen een overschrijding van de Europese doelstellingen. Maar de gezondheidsimpact - die door de veel strengere normen van de Wereldgezondheidsorganisatie worden bepaald - vertellen een ander verhaal.

Vooral voor fijn stof, ozon, stikstofdioxide en zwaveldioxide zit Vlaanderen met een probleem, klinkt het. Op heel wat plaatsen zijn de concentraties daarvan nog te hoog. Getoetst aan de Europese normen, zit Vlaanderen over de hele lijn goed wat de daggrenswaarde voor PM10 (partikeltjes kleiner dan 10 micrometer fijn stof) betreft. Maar vergeleken met de veel strengere WHO-waarden, krijgen we een heel ander beeld: 45 procent van de Vlamingen woonde vorig jaar in een gebied met te veel overschrijdingsdagen fijn stof.

Volgens Europa mogen er op jaarbasis 35 dagen zijn met hoge fijnstofconcentraties, de WHO adviseert maximaal drie dagen. Voor de gezondheidsorganisatie bestaat er voor fijn stof geen veilige drempelwaarde: al vanaf de kleinste concentraties is er een nadelige impact op de longen, de levenskwaliteit en de levensduurte. “De WHO-advieswaarden zijn nog niet binnen bereik”, stelt

de VMM vast, “en zijn ook nog niet opgenomen in de wetgeving.” De externe gezondheidskosten worden door de Europese Commissie geraamd op 8 miljard euro per jaar, door onder meer 2,5 miljoen verloren werkdagen per jaar als gevolg van ziekten gerelateerd aan luchtvervuiling.
Ook de planten hebben trouwens te lijden onder de vervuiling. Voor de ozonflux (een indicator die inschat hoeveel schade ozon aan een plant berokkent, *red*.) voor loofbossen was er vorig jaar overal in Vlaanderen een overschrijding van het kritieke niveau, wat ernstige schade betekent. Het oosten van Vlaanderen kende de grootste ozonfluxen. Voor akkergewassen waren de waarden enkel aan de kust en in de polderstreek laag genoeg. Daarnaast draagt de emissie van ammoniak en stikstofoxiden ook bij aan verzurende en vermestende depositie, met aantasting van natuurlijke ecosystemen en een vermindering van de biodiversiteit tot gevolg.
In 2016 voldeden 8 van de 17 meetplaatsen voor ammoniak aan het kritieke niveau voor de bescherming van hogere plantensoorten. Geen enkele meetplaats voldeed aan het kritieke niveau voor de bescherming van lagere plantensoorten. Uit VMM-cijfers van 2015 blijkt dat de land- en tuinbouw verantwoordelijk is voor 93 procent van de totale ammoniakemissie in Vlaanderen. Die emissie is sinds 2015 met 23 procent gedaald, met dank aan een afbouw van de veestapel tussen 2000 en 2004. Sinds 2005 bleven de ammoniakemissies nagenoeg gelijk. “Verdere inspanningen zijn dus noodzakelijk voor het behoud en herstel van natuurlijke ecosystemen en de biodiversiteit”, aldus het rapport.
Voor oppositiepartij Groen staat de gezondheid van de Vlaming op het spel. “We hopen echt dat minister Schauvliege wakker wordt geschud, want nog langer bij de pakken blijven zitten is echt geen optie meer”, aldus Vlaams parlementslid Elisabeth Meuleman. Groen pleit er onder meer voor om de WHO-normen als uitgangspunt te nemen en op basis daarvan ook de waarschuwingsdrempels voor fijn stof en ozon aan te passen. Verder wil de partij ook onder meer lage emissiezones invoeren in alle centrumsteden, net als een snelheidsbeperking op alle ringwegen, en moet Vlaanderen meer bomen planten voor extra gezonde lucht. “Er is geen tijd meer te verliezen”, aldus nog Meuleman.
Tegelijk blijkt uit een nieuwe internationale studie die gepubliceerd is in het Britse medische tijdschrift The Lancet dat één overlijden op zes in 2015 wereldwijd te wijten was aan vervuiling, vooral luchtvervuiling maar ook vervuiling van water en van de werkplaats. "We vermoeden dat ziekten veroorzaakt door vervuiling verantwoordelijk zijn voor 9 miljoen vroegtijdige overlijdens in 2015 - of 16 procent van alle overlijdens wereldwijd", klinkt het in het rapport, waaraan twee jaar is gewerkt door het Britse medische tijdschrift, verschillende internationale instellingen, ngo's en een veertigtal experts.
Vervuiling eiste zo "drie keer meer doden dan aids, tuberculose en malaria samen, en 15 keer meer dan oorlog en alle vormen van geweld". Luchtvervuiling leidt tot 6,5 miljoen overlijdens ieder jaar, vooral door niet-overdraagbare ziektes, zoals hart- en vaatziekten of longkanker. Vervuild water leidt tot 1,8 miljoen doden, bijvoorbeeld door slechte waterzuivering of vervuiling van bronnen, en veroorzaakt gastro-intestinale aandoeningen en parasitaire infecties. Vervuiling op de arbeidsplaats tot slot leidt tot ongeveer 800.000 doden, via de blootstelling aan toxische en kankerverwekkende substanties. Volgens de onderzoekers gaat het bovendien heel waarschijnlijk om een onderschatting.
Lees het volledige rapport hier.

Bron: eigen verslaggeving / Belga

Beeld: Jaklien Vandorpe

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |